

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över promemorian Förslag om slopad nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 15-18 åringar inför budgetpropositionen 2024

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen avser förslag om att slopa nedsättningen av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften för personer som vid årets ingång har fyllt 15 men inte 18 år.

Förslaget avser ändringar i följande författningar: Lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, socialavgiftslagen (2000:980) samt lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen uppges att i den sakpolitiska överenskommelsen mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna (Tidöavtalet) redovisas ett antal reformambitioner på skatteområdet som ska förverkligas under mandatperioden. Tidpunkten för när de olika reformerna ska genomföras uppges vara beroende av kommande bedömningar av det ekonomiska läget, reformutrymmet och finansieringsbehovet. När regeringen tillträdde inleddes arbetet med de olika reformerna.

Det uppges att socialavgifter tas ut för finansiering av de sociala trygghetssystemen och utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter betalas i första hand av arbetsgivare medan egenavgifter normalt betalas av fysiska personer som bedriver aktiv handelsbolag. Regler om socialavgifter finns i socialavgiftslagen (2000:980). Utöver socialavgifter ska, enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, ytterligare en avgift betalas av arbetsgivare och enskilda näringsidkare samt av fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Den allmänna löneavgiften debiteras i samband med, och på samma underlag som, arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna.

Det uppges att den allmänna löneavgiften uppgår för inkomståret 2023 till 11,62 procent av underlaget. För inkomståret 2023 uppgår arbetsgivaravgifterna och den allmänna

löneavgiften tillsammans till 31,42 procent av underlaget. Egenavgifterna och den allmänna löneavgiften uppges tillsammans uppgå till 28,97 procent av underlaget.

I konsekvensutredningen framgår att förslaget syftar till att stärka de offentliga finanserna så att åtgärder som på ett mer effektivt sätt främjar en hög varaktig sysselsättning och goda villkor för företagande kan vidtas.

Det uppges att arbetsgivaravgifterna i dag är nedsatta för personer 15-18 år så att endast ålderspensionsavgiften på 10,21 procent ska betalas på ersättning upp till 25 000 kronor per kalendermånad. Förslaget i yttrandet innebär att nedsättningen slopas och som utgångspunkt ska det tas ut fulla arbetsgivaravgifter på 31,42 procent på ersättningen. Arbetsgivaren uppges dock kunna vara berättigad till någon annan nedsättning av arbetsgivaravgifterna.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I remissen uttrycks att då utrymmet i de offentliga finanserna är begränsat är det nödvändigt att prioritera de mest effektiva åtgärderna och mot denna bakgrund föreslås att arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften för personer som vid årets ingång fyllt 15 men inte 18 år bör slopas. Vidare uppges att förslaget syftar till att stärka de offentliga finanserna och att om förslaget inte genomförs uteblir budgetförstärkningen.

Av remissen framgår att bakgrunden till förslaget är en politisk överenskommelse mellan Tidöpartierna, som skall genomföras under mandatperioden.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Regelrådet kan konstatera att det av redovisningen inte framgår på vilket sätt förslaget överensstämmer med EU-rätten och det utvecklas heller inte resonemang om vilken EU-rätt som skulle kunna ses som tillämplig i förhållande till förslaget. Såvitt Regelrådet förstår föreligger det emellertid inte någon tillämplig EU-rätt att relatera till på detta område. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om redovisningen hade varit tydligare i detta avseende.

Regelrådet finner därför att utebliven redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten utifrån förutsättningarna i detta ärende är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissen beskrivs att Skatteverket regelbundet tar fram material med information om nya skatte- och avgiftsregler. Utöver detta bedöms inga andra informationsinsatser behövas.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att år 2022 redovisade cirka 54 000 företag underlag för nedsatta arbetsgivaravgifter för personer som vid årets ingång fyllt 15 men inte 18 år. Uppgifterna kommer från Skatteverkets GIN-databas. De flesta av dessa företag var verksamma inom branscherna handel (19 procent), hotell och restaurang (17 procent) och byggverksamhet (14 procent). Den största andelen av löneunderlaget fanns i företag verksamma inom hotell och restaurang (26 procent), handel (21 procent) och vård och omsorg (12 procent). Branschindelningen avser indelning enligt Svensk näringsgrensindelning (SNI) på avdelningsnivå. Klassificeringen av antalet anställda följer Europeiska kommissionens rekommendation av definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag. De flesta företag som redovisar underlag för nedsatta arbetsgivaravgifter är mikroföretag (0–9 anställda) eller små företag (10–49 anställda). Den största andelen av löneunderlaget finns däremot i stora företag med 250 eller fler anställda.

Det uppges också att cirka 85 procent av underlaget för de nedsatta arbetsgivaravgifterna bedöms finnas i privat sektor och cirka 15 procent i offentlig sektor (staten, kommunerna och regionerna).

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren på ett överskådligt sätt presenterat företagen som påverkas sett till storlek, antal och bransch.

Regelrådet finner förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen framgår att förslaget innebär en förenkling av regelverket. Eftersom arbetsgivaravgifterna redan redovisas månadsvis på individnivå i arbetsgivardeklarationen bedöms minskningen av de administrativa kostnaderna dock vara begränsad.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att det redovisade underlaget för nedsatta arbetsgivaravgifter för personer som vid årets ingång fyllt 15 men inte 18 år uppgick 2022 till cirka 5,5 miljarder kronor enligt statistik från Skatteverkets GIN-databas. Uttryckt i 2024 års priser bedömer förslagsställarens att priset uppgår till cirka 5,9 miljarder kronor. Det uppges att med dagens regler betalas endast ålderspensionsavgift på 10,21 procent på ersättning till personer i den aktuella åldersgruppen. Förslaget är att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna slopas och att utgångspunkten är att fulla arbetsgivaravgifter på 31,42 procent ska betalas. Arbetsgivaren kan dock, enligt förslagsställaren, vara berättigad till någon annan nedsättning av arbetsgivaravgifterna, men detta har inte beaktats i beräkningen av den

offentligfinansiella effekten. Det uppges att skillnaden mellan fulla arbetsgivaravgifter (cirka 1,85 miljarder kronor i 2024 års priser) och ålderspensionsavgiften (cirka 0,6 miljarder kronor) är 1,25 miljarder kronor och utgör förslagets offentligfinansiella bruttoeffekt.

Förslagsställaren uppger exempel på lönekostnaden, med nuvarande och föreslagna regler, för personer som vid årets ingång fyllt 15 men inte 18 år. Det uppges att för en anställd som tjänar 16 000 kronor i månaden ökar lönekostnaderna med cirka 3 400 kronor i månaden till följd av förslaget. Vid en månadslön på 25 000 kronor är ökningen cirka 5 300 kronor.

Det uppges vidare att på kort sikt medför den slopade nedsättningen av arbetsgivaravgifterna att kostnaderna för företagen ökar och att deras vinster minskar. Om och hur mycket lönekostnaden ökar för ett företag beror, enligt förslagsställaren, på ålderssammansättningen bland företagets anställda. Det uppges att företag med en högre andel anställda personer i åldern 15–18 år kommer möta högre kostnader jämfört med företag med en lägre andel anställda i den åldersgruppen. Förslagsställaren gör bedömningen att företagen inte behöver vidta några förändringar av verksamheten till följd av förslaget. Slutligen uppges att förslaget medför sänkt bolagsskatt för de berörda företagen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och påverkan på företagets verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Av konsekvensutredningen framgår att det saknas starka skäl att anta att åldersstrukturen bland unga anställda skulle variera kraftigt mellan företag i samma bransch, men däremot mellan branscher. Det uppges att konkurrensen mellan företag i olika branscher således kan påverkas av de föreslagna reglerna jämfört med dagens situation. Förslaget innebär dock, enligt förslagsställaren, en ökad likformighet i beskattningen. Det uppges vidare att den 31 mars 2023 upphörde den tillfälliga nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för personer som vid årets ingång fyllt 18 men inte 23 år. Förslagsställaren gör bedömningen de konkurrensfördelar som tidigare fanns för företag med unga anställda nu, med förslaget, neutraliseras.

Regelrådet kan konstatera att det av redovisningen framgår att konkurrenspåverkan huvudsakligen sker mellan och inte inom branscher. Såvitt Regelrådet förstår skulle dock företag vid exempelvis internationell handel eller gränshandel kunna påverkas av ökade kostnader. Det kan också vara en starkare påverkan på företag med sämre lönsamhet än de som är ekonomiskt starka. De ökade kostnaderna kan påverka förmågan att överhuvudtaget bedriva verksamhet eller innebära att potentiellt nya företag inte startas då kostnaden är för hög.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag trots allt är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen uppges att regleringen inte bedöms påverka företagen i någon nämnvärd utsträckning på något annat sätt eller medföra andra kostnader än som redan redogjorts för.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen uppges att förslaget gäller alla arbetsgivare, oavsett storlek på företaget och att det inte bedöms finnas några skäl att ta särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Detta särskilt då förslaget sammantaget bedöms innebära en förenkling av regelverket.

Regelrådet finner att påverkan på små företag inom vissa utsatta branscher, särskilt de med svag ekonomi, kan vara att beakta. Mot denna bakgrund hade Regelrådet önskat ett vidare resonemang om hur små ekonomiskt svaga företag i utsatta branscher påverkas av förslaget.

Regelrådet finner trots allt att förslagsställarens redovisning av konsekvenser med särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställarens konsekvensutredning kan betraktas som godtagbar i alla avseenden.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 4 juli 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hanifeh Khayyeri, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Anna Nilsson.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Nilsson
Föredragande